

УДК: 657.6

JEL Classification: M 42

*О. Ю. РЕДЬКО,
сертифікований аудитор,
доктор економічних наук, професор,
член Аудиторської палати України (1998–2011 рр.,
2017–2018 рр.)*

**Як жити далі вітчизняним аудиторам
(новели законодавчого регулювання аудиту в Україні)***

Нарешті відбулося те, чого деякі чекали з упевненістю у “світлому майбутньому”, а інші – з такою ж упевненістю в краху своєї професійної діяльності. Ми маємо на увазі прийняття Закону України “Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність” від 21.12.2017 р. № 2258-VIII, який набув чинності з 1 січня 2018 р. та вводиться в дію з 1 жовтня 2018 р. На все про все в аудиторській спільноті залишилося 10 місяців на адаптацію до вимог нового законодавчого акту прямої дії. Як і в будь-якому вітчизняному законодавчому акті, в тексті Закону є певні плюси та мінуси для професії, якій вже 25 років.

Ключові слова: закон про аудит, плюси, мінуси, заходи, аудиторська спільнота.

Даючи оцінки (“плюс” або “мінус”), ми виходили з двох позицій. Перша – подобається українським аудиторам або ні, але в найближчі часи вони будуть жити за правилами, максимально наближеними до європейських. Друга – 25-річна практика аудиту в країні виробила певні стереотипи сприйняття професійної діяльності учасниками ринку аудиторських послуг. І ці стереотипи будуть створювати дискомфорт у роботі аудиторів за новим Законом. Основними стереотипами слід вважати: бажання монополізувати ринок аудиторських послуг, бажання встановити регульовані ціни на аудиторські послуги, сприйняття керівниками аудиторських фірм своїх співробітників-аудиторів як власний інтелектуальний капітал, навічно “закріплений” за фірмою, конфлікти інтересів та особисті конфлікти з лідерами аудиторської спільноти (“два українця – три гетьмана!”). При цьому слід зазначити, що вітчизняні аудитори не звикли підкорятися контролю з боку держави, який і вступає в силу за новим Законом. Але звернемося до самого законодавчого акту.

* Стаття написана станом на 22 січня 2018 р.

Загалом ми нарахували 28 плюсів та 36 мінусів (за окремими положеннями Закону).

Закон про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність (21.12.2017 р. № 2258-VIII)	Плюси та мінуси для практикуючих аудиторів	Заходи, які слід здійснити практикуючим аудиторам та їхнім професійним організаціям
<p align="center">1</p> <p align="center">Розділ І</p> <p align="center">ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ</p> <p align="center">Стаття 1. Визначення термінів</p> <p>1. У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються у такому значенні:</p> <p>1) аудит фінансової звітності – аудиторська послуга з перевірки даних бухгалтерського обліку і показників фінансової звітності та/або консолідованої фінансової звітності юридичної особи або представництва іноземного суб'єкта господарювання, або іншого суб'єкта, який подає фінансову звітність та консолідовану фінансову звітність групи, з метою висловлення незалежної думки аудитора про її відповідність в усіх суттєвих аспектах вимогам національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, міжнародних стандартів фінансової звітності або іншим вимогам;</p> <p>7) аудиторські послуги – аудит, огляд фінансової звітності, консолідованої фінансової звітності, виконання завдань з іншого надання впевненості та інші професійні послуги, що надаються відповідно до міжнародних стандартів аудиту.</p> <p>10) завдання з обов'язкового аудиту фінансової звітності – завдання з надання обґрунтованої впевненості, що приймається і виконується суб'єктом аудиторської діяльності відповідно до вимог цього Закону та міжнародних стандартів аудиту шляхом перевірки фінансової звітності або консолідованої фінансової звітності з метою висловлення незалежної думки аудитора про її відповідність в усіх суттєвих аспектах і відповідність вимогам міжнародних стандартів фінансової звітності або національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку та законів України;</p>	<p align="center">2</p> <p>1. Плюс. Немає посилення на відповідність концептуальній основі складання фін. звітності, яку ніхто офіційно в Україні ніяким документом не легалізував.</p> <p>1. Мінус. Не визначено “інші вимоги”.</p> <p>7. Плюс / Мінус. Немає чіткого визначення інших професійних послуг. Якщо виходити з предмету МСА, то це дуже вузьке коло послуг.</p> <p>10. Плюс. Немає посилення на відповідність “іншим вимогам”.</p>	<p align="center">3</p> <p>1. При написанні остаточного варіанта звіту аудитора слід обов'язково вказати на перелік встановлених офіційно вимог до фінансової звітності та даних бухгалтеру, на відповідність яким здійснено перевірку.</p> <p>Є загроза, що під “іншими вимогами” знову з'являться вимоги різних комісій.</p> <p>7. Бажано, щоб Мінфін (або інший уповноважений орган) розробили чіткий перелік аудиторських послуг на всі випадки діяльності (як це у свій час зробила Аудиторська палата України (АПУ)). Для цього повинен пролунати голос професійних організацій аудиторів (а не окремих осіб).</p> <p>10. Мабуть, це нарешті звільнить професійну спільноту від вимог різних державних комісій, які за відсутності контрольного апарату намагаються руками аудиторів здійснювати функції контролю у своїх галузях діяльності.</p>

1	2	3
<p>13) конфлікт інтересів – суперечність між особистими майновими, немайновими інтересами аудитора (посадових осіб аудиторської фірми) та його (їх) професійними правами і обов'язками, наявність якої може вплинути на об'єктивність або неупередженість під час виконання ним (ними) своїх професійних обов'язків, а також на вчинення чи невчинення ним (ними) дій;</p> <p>17) пов'язана особа суб'єкта аудиторської діяльності – будь-який суб'єкт господарювання незалежно від організаційно-правової форми, пов'язаний із суб'єктом аудиторської діяльності спільною власністю, контролем та управлінням;</p> <p>18) професійна таємниця аудитора – інформація (матеріали, документи, інше), що стала відомою аудитору в процесі надання аудиторських послуг та відповідає таким ознакам: є невідомою або не є загальнодоступною для широкого кола осіб; розголошення якої може завдати шкоди інтересам особи, яка звернулася до аудитора, суб'єкта аудиторської діяльності;</p> <p>20) робочі документи аудитора – документи в електронній або паперовій формі та записи в електронній або паперовій формі, зроблені аудитором під час планування, підготовки і надання аудиторських послуг, в яких міститься вся інформація, яку аудитор вважає важливою для правильного виконання перевірки, а також розкриваються використані процедури, тести, отримана інформація і висновки, до яких дійшов аудитор у результаті проведення аудиту;</p> <p>Термін “бездоганна репутація” у цьому Законі вживається у значенні, наведеному у Законі України “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення”.</p>	<p>13. Мінус. “Розміщення” формулювання (“може вплинути”, “вчинення чи невчинення дій”) відкриває шлях до упередженості та суб'єктивізму оцінки ситуації.</p> <p>17. Плюс. Особи, які володіли акціями (частками у статутному капіталі) суб'єкта господарювання, що перевіряється аудиторською фірмою, де вони засновники або власники, падають під дію цього пункту.</p> <p>18. Плюс/Мінус. Плюс – можна все, що знайшли, вважати професійною таємницею. Мінус – не визначено, яким чином розголошення може завдати шкоди. 100-відсотковий суб'єктивізм.</p> <p>20. Плюс/Мінус. Плюс – немає посилення на формат (форму документів). Мінус – обов'язкове застосування МСА 230.</p>	<p>13. Доцільно в робочих документах при прийнятті замовлення чітко вказати на відсутність ознак конфлікту інтересів згідно з п. 13 розділу I Закону. В цьому аспекті доцільно використовувати “Меморандум виконавця” (див. додатки!).</p> <p>18. Доцільно перед початком перевірки письмово узгодити із замовником перелік даних, що складатимуть професійну таємницю (Протокол). Принаймні якась гарантія від позовів з боку замовника (власника) об'єкта аудиторської перевірки.</p> <p>20. Доцільно або затвердити наказом по фірмі формат всіх видів робочих документів (а також зробити їхній можливий перелік), або те ж саме зробити у формі внутрішніх стандартів.</p>
	<p>“Бездоганна репутація” – сукупність підтвердженої інформації про фізичну особу, що дає можливість зробити висновок про відповідність її діяльності вимогам законодавства, а також про відсутність судимості, яка не знята або не погашена в установленому законом порядку.</p>	<p>А. Стосується фізичної особи. Б. Вимагає “підтвердження”. З огляду на прецедент невинуватості відсутність “підтверджень”, мабуть, слід трактувати як бездоганну репутацію. На жаль, не визначено формат підтверджень (документи, літки, накладні, скарги, тощо).</p>

1	2	3
<p>Стаття 2. Сфера дії Закону</p> <p>2. Цей Закон не поширюється на діяльність органів державної влади, їх підрозділів та посадових осіб, уповноважених законами України на здійснення державного фінансового контролю, а також на діяльність з внутрішнього аудиту юридичних осіб, органів державної влади та органів місцевого самоврядування.</p> <p>Стаття 4. Аудитор</p> <p>2. Аудитор провадить аудиторську діяльність у складі аудиторської фірми та/або як фізична особа – підприємець чи провадить незалежну професійну діяльність, за умови що така особа не є працівником аудиторської фірми.</p> <p>5. Аудитору забороняється використовувати свої повноваження з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття обіцянки чи пропозиції щодо такої вигоди для себе чи інших осіб.</p>	<p>2. Плюс. Внутрішні аудитори, контролери Рахункової палати, аудитори ДАС користуються “своїми” стандартами.</p> <p>2. Тобто можна надавати професійні послуги у складі аудиторської фірми, як приватний підприємець, або просто як пересічна людина, яка відповідає вимогам до аудитора за цим законом.</p> <p>5. Мабуть, цей пункт слід розуміти в контексті Закону, а не взагалі по життю.</p> <p>6. Певний мінус. А якщо помиллися, а потім виправилися? Тобто якщо були стягнення – це довічно.</p>	<p>2. Якщо взяти третій випадок (незалежна професійна діяльність), то це як? За цивільно-правовим договором, чи як? Тут є щось таке, що або цікаве, або зайве.</p> <p>6. Не доводити справу до скарг та стягнень. Хоча не помиляється тільки той, хто нічого не робить. Якщо довели – перересструйтеся в іншу фірму.</p>
<p>Стаття 5. Аудиторська фірма</p> <p>6. Аудиторська фірма повинна мати добру репутацію. Аудиторська фірма не може вважатися такою, що має добру репутацію, якщо протягом двох років поспіль до аудиторської фірми застосовувалося більше трьох разів стягнення у вигляді попередження або зупинення права на надання послуг з обов’язкового аудиту фінансової звітності або обов’язкового аудиту фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес.</p> <p>Стаття 6. Аудиторська діяльність</p> <p>3. Аудиторська діяльність має обмеження щодо сумісності з підприємницькою та іншими видами діяльності.</p> <p>4. Цим Законом встановлюються обмеження на одночасне надання підприємствам, що становлять суспільний інтерес, послуг з обов’язкового аудиту фінансової звітності та таких неаудиторських послуг:</p>	<p>3–4. Мінус. Не зрозуміло, чи це стосується всіх видів послуг та аудиторів, чи тільки тих, хто здійснює аудит підприємствам, що становлять суспільний інтерес, чи слід брати до уваги термін “одночасно” за п. 4. ст. 6.</p>	

1	2	3
<p>Суб'єкт аудиторської діяльності та/або учасник аудиторської мережі (мережі) має право надавати послуги, передбачені пунктом 7 частини четвертої цієї статті, у разі, якщо:</p> <p>а) такі послуги не впливають прямо або мають несуттєвий вплив окремо або в цілому на фінансову звітність, що підлягає аудиту;</p> <p>б) оцінка впливу на фінансову звітність, що підлягає аудиту, належним чином задокументована та пояснена у додатковому звіті, що направляється аудиторському комітету замовника;</p> <p>5. Аудитори можуть провадити викладацьку, творчу та наукову діяльність, підготовку публікацій з отриманням відповідних гонорарів.</p> <p align="center">Стаття 7. Загальні умови надання аудиторських послуг</p> <p>3. Замовник має право вільного вибору суб'єкта аудиторської діяльності із дотриманням вимог цього Закону та інших нормативно-правових актів.</p> <p align="center">Стаття 8. Професійна етика</p> <p>1. Аудитори та суб'єкти аудиторської діяльності зобов'язані при наданні аудиторських послуг забезпечити етичну професійну поведінку із дотриманням пріоритету суспільних інтересів, загальних норм моралі, принципів незалежності та об'єктивності, професійної компетентності, конфіденційності та професійної таємниці.</p> <p align="center">Стаття 9. Професійний скептицизм</p> <p>2. Аудитор та суб'єкт аудиторської діяльності повинні критично та із сумнівом підходити до застосованих юридичною особою оцінок справедливої вартості, зменшення (відновлення) корисності активів, забезпечень (резервів) та майбутнього руху грошових коштів, що впливають на оцінку здатності юридичної особи продовжувати свою діяльність на безперервній основі.</p>	<p>4.а. Мінус. Не визначено, як враховувати “несуттєвість впливу”</p> <p>5. Аудиторам дозволили малювати, співати й танцювати тощо. Навіть за гроші.</p> <p>3. Плюс. Унеможливленісться “призначення аудиторської фірми”</p> <p>1. Плюс/Мінус. Плюс тому, що це правильно. Мінус тому, що в Україні поки цього неможливо досягти. Немає визначення загальних норм моралі та суспільного інтересу.</p> <p>2. Певний плюс. Хоча це давно відомо.</p>	<p>4.а. Слід в таких випадках обов'язково користуватися п. б) цієї статті.</p> <p>1. Навряд чи якась організація аудиторів або Мінфін зможуть створити кодекс етики аудитора у повному обсязі. В найкращому випадку скопіюють або прямо застосують Кодекс етики бухгалтерів ІІААС. Мабуть, доцільно розробити (виходячи з власного професійного досвіду аудиту в Україні) певний внутрішній етичний кодекс на основі того ж “Айфаківського”.</p> <p>2. Цю тезу слід зафіксувати у документі з планування перевірки</p>

<p>1</p>	<p>2</p>	<p>3</p>
<p>Стаття 10. Незалежність і об'єктивність аудитора та суб'єкта аудиторської діяльності</p> <p>3 Аудитор та суб'єкт аудиторської діяльності зобов'язані утриматися від надання аудиторських послуг у разі загрози моральним принципам, майновим інтересам, захисту особистості та сімейних відносин, примушення до вчинення певних дій внаслідок фінансових, особистих, договірних, трудових та інших відносин між аудитором, суб'єктом аудиторської діяльності, його аудиторською мережею та іншою особою, здатною вплинути на результати аудиторських послуг, та юридичними особами, фінансова звітність яких підлягає перевірці, внаслідок чого об'єктивна, раціональна та обізнана третя сторона, беручи до уваги застосовані запобіжні заходи, може дійти висновку, що незалежність аудитора або суб'єкта аудиторської діяльності не дотримана.</p>	<p>3. Мінус. Відсутнє визначення моральних принципів та загроз до них, відсутнє визначення "певних дій" та їх ідентифікація як загроза незалежності та об'єктивності аудитора.</p> <p>4. Плюс, так би мовити.</p>	<p>3. При плануванні та в робочих документах слід обов'язково зафіксувати вимогу до учасників перевірки – дотримуватися професійної незалежності та об'єктивності. Окрім цього в системі моніторингу якості аудиторських послуг включити оцінку професійної незалежності та об'єктивності.</p> <p>4. Можна запровадити отримання розписки (або меморандуму) від кожного учасника перевірки (консультанта, експерта) про відсутність загроз із переліком згідно з п. 4. цього Закону.</p>
<p>4. Заборняється надання аудиторських послуг, у разі якщо аудитор, суб'єкт аудиторської діяльності, його ключові партнери з аудиту, його власники (засновники, учасники), посадові особи і працівники та інші особи, залучені до надання таких послуг, а також близькі родичі та члени сім'ї зазначених осіб:</p> <p>1) є власниками фінансових інструментів, емітованих юридичною особою, фінансова звітність якої підлягає перевірці, або юридичної особи, пов'язаної з такою юридичною особою спільною власністю, контролем та управлінням, крім тих, що належать такій юридичній особі опосередковано через інститути спільного інвестування;</p> <p>2) беруть участь в операціях з фінансовими інструментами, емітованими, гарантованими або іншим чином підтримуваними юридичною особою, фінансова звітність якої підлягає перевірці, крім операцій в межах інститутів спільного інвестування;</p> <p>3) перебували протягом періодів, зазначених у частині першій цієї статті, у трудових, договірних або інших відносинах з юридичною особою, фінансова звітність якої підлягає перевірці, що можуть призвести до конфлікту інтересів.</p>		

1	2	3
<p style="text-align: center;">Стаття 11. Конфіденційність та професійна таємниця</p> <p>6. Аудитор та аудиторська фірма не несуть дисциплінарної, адміністративної, цивільно-правової та кримінальної відповідальності за подання до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та розповсюдження зброї масового знищення, інформації про фінансову операцію, навіть якщо такими діями завдано шкоди юридичним або фізичним особам, та за інші дії, якщо вони діяли в межах виконання Закону України “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення”.</p> <p>7. Аудитор та аудиторська фірма не несуть дисциплінарної, адміністративної, цивільно-правової та кримінальної відповідальності за подання Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку інформації про професійного учасника фондового ринку або емітента, цінні папери якого допущені до торгів на фондових біржах або щодо цінних паперів якого здійснено публічну пропозицію, навіть якщо такими діями завдано шкоди юридичним або фізичним особам.</p> <p>8. Робочі документи аудитора є власністю суб’єкта аудиторської діяльності. Доступ до робочих документів аудитора, а також до відомостей, що становлять професійну таємницю, можливий лише на підставі рішення суду, крім випадків проведення контролю якості аудиторських послуг уповноваженим відповідно до цього Закону органом, дисциплінарного провадження, в інших випадках, визначених законом, і добровільної згоди суб’єкта аудиторської діяльності.</p>	<p>Ст. 11. п.п. 1–5. Плюс.</p> <p>п.п. 6–7. Мінус.</p> <p>По суті аудитори розкривають певну інформацію, тим самим “відлякуючи” потенційних замовників (яким є що приховувати, а таких більшість).</p> <p>7. Якщо не несуть відповідальність за шкоду юридичним та фізичним особам, то навіщо такі аудитори замовникові (особливо вітчизняному)?</p> <p>8. Плюс /Мінус.</p> <p>З одного боку, аудитори не надають документи будь-кому. З іншого – потрібна добровільна згода аудитора на видачу документів. Це все Плюс.</p> <p>Мінус. А як бути з перевіркою якості? Чи потрібна згода аудитора надати документи – не ясно. Можуть бути правові колізії. А якщо за незгоду будуть накладати санкції?</p>	

1	2	3
<p style="text-align: center;">Розділ II ПРОФЕСІЙНІ СТАНДАРТИ ТА АУДИТОРСЬКИЙ ЗВІТ</p> <p style="text-align: center;">Стаття 14. Аудиторський звіт та інші офіційні документи</p> <p>1. Аудиторський звіт передбачає надання впевненості користувачам шляхом висловлення незалежної думки аудитора про відповідність в усіх суттєвих аспектах фінансової звітності та/або консолидованої фінансової звітності вимогам національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, міжнародних стандартів фінансової звітності або іншим вимогам.</p> <p>2. Аудиторський звіт підписує аудитор, який провадить аудиторську діяльність як фізична особа – підприємець, або провадить незалежну професійну діяльність у разі проведення ним аудиту одноосібно, або, щонайменше, як ключовий партнер у разі проведення аудиту аудиторською фірмою. У разі одночасного залучення декількох суб'єктів аудиторської діяльності аудиторський звіт підписується всіма аудиторами, а від аудиторської фірми, щонайменше, ключовим партнером. Особа, яка підписала аудиторський звіт, зазначає дату підписання.</p> <p>3. В аудиторському звіті за результатами обов'язкового аудиту, щонайменше, має наводитися така інформація:</p>	<p>1. Мінус. Комісії з цінних паперів, ринку фін. послуг, НБУ або ще хтось можуть встановлювати власні галузеві вимоги до аудиторського звіту, оскільки в Законі є "інші вимоги".</p> <p>2. Плюс. Опосередковано вичано право здійснювати аудит одного об'єкта комісійно (або на субпідряді).</p> <p>3. Мінус. Єдиний мінус – відсутність критеріїв суттєвості. Тут не розглядаємо, бо це не стосується безпосередньо практики аудиту. Хоча ніть до змісту досить багато.</p>	<p>2. Аудиторській спільноті, мабуть, слід ініціювати перед Мінфіном дозвіл на проведення комісійного аудиту (тобто коли замовник – одна фірма, залучає на основі підряду, спільної діяльності тощо інші фірми або ФОП-аудиторів). Тут виникає питання щодо свідчення про проходження контролю якості. Тоді такий суб'єкт аудиту беззаперечної головний виконавець.</p> <p>3. Необхідно розробити власну методику оцінки суттєвості для аудиту (або аудиторських послуг) і завжди її розмір і вид (кількісна, якісна, обидві) узгоджувати письмово із користувачами аудиторського звіту або замовниками аудиту.</p> <p>Тут не розглядаємо, бо це не стосується безпосередньо практики аудиту. Хоча питань до змісту досить багато.</p>

1	2	3
<p style="text-align: center;">Розділ III СУСПІЛЬНИЙ НАГЛЯД ЗА АУДИТОРСЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ</p> <p style="text-align: center;">Розділ IV АГЕСТАЦІЯ АУДИТОРІВ Стаття 19. Агестація аудиторів Аудитором може бути визнана фізична особа, яка:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) має вищу освіту; 2) підтвердила високий рівень теоретичних знань та професійну компетентність шляхом успішного складення відповідних іспитів; 3) <u>пройшла практичну підготовку</u> із провадження аудиторської діяльності. 6. Особа, яка має вищу освіту та досвід роботи на посадах бухгалтеря, ревізора, юриста, фінансиста, економіста, асистента (помічника) аудитора не менше 15 років, або має досвід роботи на зачаєних посадах не менше семи років та пройшла стажування у порядку, визначеному цим Законом, може бути агестована за результатами кваліфікаційного іспиту. 8. Агестація аудиторів здійснюється комісією з агестації. Комісія з агестації складається з дев'яти осіб та формується шляхом делегування до її складу: <ol style="list-style-type: none"> 1) однієї особи від вищих навчальних закладів за поданням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері вищої освіти; 2) двох осіб – представників професійних організацій аудиторів та бухгалтерів, які є членами Міжнародної федерації бухгалтерів; 3) однієї особи від Аудиторської палати України; 4) по одній особі від Національного банку України, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку та аудиту, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику економічного розвитку. 	<p>3) Мінус. Не зрозуміло, де, яким чином (платно, безкоштовно) та у якій формі (стажування, практика без права підпису, тощо) проходить практичну підготовку.</p> <p>6. Мінус. Немає порядку стажування в цьому Законі.</p> <p>8. Чи Плюс, чи Мінус. 1 особа – від ВНЗ (звичай та, яка ніколи не викладала аудит або бухгалтерію, або завідувач відповідної/за назвою/кафедри) за поданням Мінфіну. Звідки Мінфін знає викладачів? Вірогідно, це особа з КНЕУ, де вчилися більшість мінфінців. 2 – від ФБПАУ, 1 – від НБУ (скоріше, не аудитор а посадовець), 1 – від НКЦФР (скоріше, не аудитор а посадовець), 1 – від НКРФП (скоріше, не аудитор а посадовець), 1 – від Мінфіну (скоріше, не аудитор а посадовець).</p>	<p>8. Виходить, що долю людини стосовно можливості стати аудитором вирішуватимуть один реальний викладач, 2 особи – професій активісти (що означає професій активісти?) та всі інші посадові держслужбовці.</p>

1	2	3
<p>У разі якщо професійні організації аудиторів та бухгалтерів, які є членами Міжнародної федерації бухгалтерів, делегували менше двох представників, то професійні організації аудиторів та бухгалтерів, які не є членами Міжнародної федерації бухгалтерів і мають у своєму складі повноправними членами не менше 20 відсотків загальної кількості аудиторів, включених до Реєстру станом на 1 січня поточного року, можуть делегувати не більше одного представника від кожної професійної організації. При цьому членство аудитора може бути враховано лише в одній професійній організації, за вибором аудитора, що має бути ним письмово засвідчено.</p> <p>Професійні організації аудиторів та бухгалтерів обирають представників до комісії з атестації шляхом рейтингового голосування у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.</p>	<p>Плюс. Нарешті аудитори займуть якесь одне місце а не будуть представлені в усіх можливих професійних організаціях.</p> <p>Мінус. З урахуванням ручного режиму роботи КМУ, цей порядок не скоро з'явиться. Тоді блокується робота комісії. Або вона працює в неповному складі.</p>	
<p>14. Особа, яка має намір бути аудитором, повинна набути практичного досвіду аудиторської діяльності шляхом працевлаштування/стажування у суб'єкта аудиторської діяльності не менше трьох років у будь-який період незалежно від дати отримання свідоцтва про складання іспитів з теоретичних знань та кваліфікаційного іспиту.</p> <p>15. У разі наявності чинного свідоцтва про складання іспитів з теоретичних знань та кваліфікаційного іспиту і позитивної характеристики за результатами набуття практичного досвіду у суб'єкта аудиторської діяльності комісія з атестації приймає рішення про визнання кваліфікаційної придатності особи до провадження аудиторської діяльності.</p>	<p>14-15. Мінус. Виникає можливість торгівлі свідоцтвами про стажування. Чітко не визначено, чи потрібно мати 3 роки практики до іспиту, чи після отримання свідоцтва, яка форма свідоцтва, яка відповідальність сторін за неправдиву інформацію.</p> <p>Що таке "позитивна характеристика", який її формат і зміст Просто "хороша людина" чи щось інше?</p>	<p>14. У суб'єктів аудиторської діяльності з'являється можливість заробляти гроші на етажуванні бажаних статей аудиторами. Щоб уникнути торгівлі свідоцтвами про стажування, слід розробити його чіткий порядок (де його можна проводити, що робити під час стажування, хто затверджує і контролює програму стажування тощо). Бажано, щоб це затвердив Мінфін.</p>

1	<p>16. Аудитор повинен дотримуватися вимог щодо безперервного професійного навчання.</p> <p>18. Безперервне професійне навчання аудиторів можуть проводити:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) юридичні особи, які відповідають вимогам, встановленим комісією з агеґстації; 2) аудиторські фірми, що розробили власні програми безперервного професійного навчання, які визнані професійними організаціями – членами Міжнародної федерації бухгалтерів; 3) професійні організації аудиторів та/або бухгалтерів. <p align="center">Розділ V РЕЄСТРАЦІЯ АУДИТОРІВ ТА СУБ'ЄКТІВ АУДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ</p> <p align="center">Стаття 21. Розділи Реєстру та відомості, що підлягають оприлюдненню у Реєстрі</p> <p>11. Виключення аудитора або суб'єкта аудиторської діяльності з Реєстру здійснюється за їх власною заявою або за рішенням Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю, у разі прийняття рішення про ліквідацію суб'єкта аудиторської діяльності, смерті аудитора та в інших випадках, передбачених Порядком ведення Реєстру та цим Законом.</p> <p>У разі якщо аудитор або суб'єкт аудиторської діяльності систематично не сплачує внески, передбачені частиною тринадцятою статті 15 цього Закону, та інші внески або платежі, рішення про сплату яких прийнято з їздом аудиторів України відповідно до статті 48 цього Закону, Орган суспільного нагляду за аудиторською діяльністю за поданням Інспекції або Аудиторської палати України застосовує щодо аудитора або суб'єкта аудиторської діяльності стягнення, передбачене частиною шостою статті 42 цього Закону. Визначене рішення може бути оскаржене до суду.</p> <p align="center">Розділ VI ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ОБОВ'ЯЗКОВОГО АУДИТУ ТА АУДИТУ ПІДПРИЄМСТВ, ЩО СТАНОВЛЯТЬ СУСПІЛЬНИЙ ІНТЕРЕС</p>	2	<p>16. Мабуть, Плюс. Бо тепер, якщо аудиторській фірмі вдасться прощтовхнути свою програму через ФБПАУ, вона зможе трошки заробити на навчанні.</p> <p>11. Плюс /Мінус. Плюс, тому що аудитом тепер буде необхідно займатися професійно як бізнесом, а не як аматорством. Мінус для ФОП-аудиторів та малих аудиторських фірм, у яких коштів вистачає лише на їжу.</p> <p align="center">Тут не розглядаємо</p>	3	<p align="center">Буде розглянуто окремо</p>
---	--	---	---	---	---

1	2	3
<p>Розділ VII ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ АУДИТОРСЬКИХ ПОСЛУГ Стаття 40. Контроль якості аудиторських послуг</p> <p>1. Контроль якості аудиторських послуг суб'єктів аудиторської діяльності здійснюється шляхом проведення перевірки якості аудиторських послуг суб'єктів аудиторської діяльності щодо дотримання ними міжнародних стандартів аудиту, принципів незалежності, ефективності внутрішньої системи контролю якості аудиторських послуг, дотримання вимог цього Закону.</p> <p>2. Система контролю якості аудиторських послуг складається з політики та процедур, розроблених та впроваджених суб'єктами аудиторської діяльності відповідно до міжнародних стандартів аудиту.</p> <p>3. Обов'язковий контроль якості (ст.40, п.3): Контроль якості аудиторських послуг суб'єктів аудиторської діяльності, які не надають послуги із обов'язкового аудиту фінансової звітності, здійснюється за їхньою власною ініціативою Аудиторською палатою України.</p> <p>8. Безпосередньо перевірки з контролю якості здійснюються інспекторами, які є посадовими особами Інспекції та працівниками Комітету з контролю якості аудиторських послуг Аудиторської палати України. Інспектором може бути призначено особу, яка відповідає таким критеріям: 1) має досвід роботи аудитором не менше п'яти років; 2) припинила діяльність із надання аудиторських послуг одноосібно або у складі суб'єкта аудиторської діяльності; 3) підвищила кваліфікацію за відповідною програмою, затвердженою комісією з атестації.</p> <p>Перед початком проведення перевірки з контролю якості інспектор повинен задекларувати відсутність конфлікту інтересів між ним та суб'єктом аудиторської діяльності, перевірка якого здійснюватиметься.</p>	<p>40.1. Певний Плюс. Мінус – ніде не сказано, хто вчить організації контролю якості, і найголовніше – що таке якість аудиторських послуг.</p> <p>3. Плюс.</p> <p>8. Плюс.</p> <p>2. Мінус. Немає критеріїв достатньої кількості, а тим паче якості ресурсів (зокрема людських). Створено основу для суб'єктивізму та свавілля інспекторів.</p>	<p>40.1. Внесено більше конкретики, а саме, повинні перевірити: дотримання МСА, дотримання професійної незалежності; оцінку ефективності внутрішньої системи контролю якості, дотримання вимог цього Закону. І все!</p>

1	2	3
<p>10. Контроль якості аудиторських послуг передбачає тестування внутрішніх процедур, здійснення перевірки робочих документів, аудиторських звітів та інших звітів, договорів про надання аудиторських послуг, <u>внутрішніх розпорядчих актів</u> суб'єкта аудиторської діяльності, якими визначаються політика і процедури, які мають застосовуватися при наданні аудиторських послуг, <u>щодо:</u></p> <p>2) кількості та якості використаних ресурсів, у тому числі допущення вимог щодо безперервного навчання аудиторів;</p>	<p>11. Мінус. Не зрозуміло, звідки інспектори знають та яким чином аналізують "ризиків виконання". Знову суб'єктивізм.</p> <p>13. Плюс. Мабуть, нарешті буде принаймні яесь обґрунтування а не "на нашу думку..."</p> <p>14. Плюс. По-перше, буде робота у адвокатів, мабуть виступить спеціалізація "аудиторський адвокат". По-друге, є шанс витрати справу.</p> <p>2. Мінус. Склали звіт, а куди його дівати? Яка з нього користь і для кого?</p>	<p>2. Безперервність навчання ніяк не гарантує якість людських ресурсів. Якість аудитора – це симбіоз теоретичних знань та практичних навичок їх застосування.</p> <p>11. "Чудова" новела, що дає можливість "наїду" на аудиторів та створює корупції (бо суб'єктивна думка контролерів щодо "ризиків" не може бути нічим заперечена з боку аудиторів).</p> <p>14. Мабуть, слід заздалегідь укладати договори з адвокатами і включати їхні гонорари у вартість аудиту.</p> <p>2. Виникає шанс конкурентної боротьби шляхом публікації у соціальних правдивих, напівправдивих або брехливих даних про конкурентів.</p>
<p>2. За результатами моніторингу щонайменше кожні три роки складається звіт.</p> <p align="center">Стаття 41. Моніторинг якості ринку аудиторських послуг та конкуренції</p> <p align="center">Розділ VIII ПРОФЕСІЙНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ АУДИТОРІВ ТА СУБ'ЄКТІВ АУДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ</p> <p align="center">Стаття 42. Дисциплінарні заходи, що застосовуються до аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності</p>		

1	2	3
<p>2. Дисциплінарне провадження – це процедура розгляду письмової скарги, подання або загальнодоступної інформації, що містить відомості про наявність у діяч суб'єкта аудиторської діяльності ознак професійного проступку.</p> <p>4. Підставою для притягнення аудитора та суб'єкта аудиторської діяльності до професійної відповідальності є вчинення ними професійного проступку.</p> <p>5. <u>Професійним проступком аудитора та суб'єкта аудиторської діяльності є:</u></p> <p>1) невиконання або неналежне виконання своїх професійних обов'язків;</p> <p>2) недотримання вимог незалежності суб'єкта аудиторської діяльності;</p> <p>3) <u>порушення міжнародних стандартів аудиту;</u></p> <p>7. Аудитор або суб'єкт аудиторської діяльності може притягуватися до професійної відповідальності протягом семи років з дня вчинення професійного проступку.</p> <p>Стаття 43. Відповідальність суб'єктів аудиторської діяльності перед третіми особами</p> <p>3. Суб'єкту аудиторської діяльності забороняється надавати послуги з обов'язкового аудиту фінансової звітності без чинного договору страхування цивільно-правової відповідальності перед третіми особами.</p>	<p>2. Мінус. Що таке “загально доступна інформація”? Розповсюдження даних у Фейсбукці? Відкриваються шанси боротьби з конкурентами шляхом “шейків”.</p> <p>4.1. Мінус. Ніде не визначено перелік професійних обов'язків (не плутати з етичними нормами!).</p> <p>4.3. Мінус. Не визначено характер порушення (за формою, по суті). А як бути з правом аудитора на професійне судження згідно з МСА?</p> <p>7. Мінус. Не зрозуміло, як визначитимуть “день порушення”. А якщо такий аудитор звільнився, але все одно фірма апріорі винна?</p> <p>3. Європейській Плюс. Але 10 млн грн!</p>	<p>4.1. Про всяк випадок, якщо такий перелік не буде створено централізовано (а, мабуть, так і буде), зробіть власний перелік, з яким під розпис буде ознайомлено кожного, хто бере участь у перевірці.</p> <p>7. Приймаючи на роботу аудитора, у контракті вкажіть на його відповідальність (матеріальну) перед фірмою за вчинене ним порушення протягом 7 років.</p>

1	2	3
<p style="text-align: center;">Стаття 44. Оприлюднення інформації про застосовані стягнення</p> <p>2. Інформація про стягнення має містити відомості про порушення, прізвище, ім'я, по батькові аудитора або найменування суб'єкта аудиторської діяльності та номер реєстрації у Реєстрі щодо такого аудитора або суб'єкта аудиторської діяльності, до якого застосовується стягнення, інформацію про оскарження та його результати. При цьому забороняється оприлюднення інформації про юридичну особу, щодо аудиту якої було допущено порушення.</p> <p>Рішення про накладення стягнення може бути оприлюднено без зазначення інформації про аудитора та/або суб'єкта аудиторської діяльності, якщо:</p> <p>1) за попередньою оцінкою оприлюднення персональних даних про аудитора, на якого накладено стягнення, не співставно із суттєвістю проступку;</p> <p>2) оприлюднення інформації може мати загрозу стабільності фінансових ринків або об'єктивності розслідування, що проводиться правоохоронними органами;</p> <p>3) збитки, що можуть бути спричинені оприлюдненням інформації, істотно перевищують реальні збитки внаслідок професійного проступку, за який накладено стягнення.</p> <p>3. У разі скасування рішення про накладення стягнення відповідна інформація вилучається з офіційного веб-сайту Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю та/або офіційного веб-сайту Аудиторської палати України у триденний строк з дати прийняття відповідного рішення Радою нагляду або Радою Аудиторської палати України або з дати набрання рішенням суду законної сили.</p>	<p>Ст.44. Мінуси:</p> <p>1. Як зіставити персональні дані і суттєвість (хто її визначатиме) проступку?</p> <p>2. А чому боятися стабільності фінансових ринків? Чи це означає, що якщо справа стосується фінансового ринку, то можна і не оприлюднювати дані порушника? Бачу вуха "останньої четвірки".</p> <p>3. Як це порохувати? Хто має право (знання, досвід) на такі розрахунки та на висновки?</p> <p>3. Спочатку сплондрували долбре ім'я, потім тихенько убрали цю інформацію. Тоді вже слід визнати помилковість публікації та вибачитись перед аудитором.</p>	

1	2	3
<p>Стаття 45. Порядок дисциплінарного провадження та прийняття рішень</p> <p>1. Право на звернення до Ради нагляду та/або Аудиторської палати України із заявою (скаргою) щодо дій аудитора або суб'єкта аудиторської діяльності, яка може бути підставою для професійної відповідальності, має кожен, кому відомі факти таких дій.</p> <p style="text-align: center;">Розділ IX</p> <p>ПРОФЕСІЙНЕ САМОВРЯДУВАННЯ АУДИТОРІВ</p> <p>8. Органи управління Аудиторської палати України є:</p> <p>1) з'їзд аудиторів України;</p> <p>2) Рада Аудиторської палати України.</p> <p>9. У складі Аудиторської палати України з метою забезпечення проведення перевірок суб'єктів аудиторської діяльності створюється Комітет з контролю якості аудиторських послуг.</p> <p style="text-align: center;">Стаття 48. З'їзд аудиторів України</p> <p>1. Вищим органом управління Аудиторської палати України є з'їзд аудиторів України.</p> <p>6. Делегатами з'їзду аудиторів України є зареєстровані в Реєстрі аудитори.</p> <p>7. Аудитор особисто бере участь у з'їзді аудиторів України. Аудитор має право делегувати (передати) свій голос іншому аудитору, про що він письмово інформує Аудиторську палату України. При цьому кожне таке нове делегування аудитором свого голосу скасовує попереднє делегування (за наявності). Інформація про делегування (передачу) аудитором свого голосу іншому аудитору вноситься Аудиторською палатою України до Реєстру. Одному аудитору може бути делеговано (передано) не більше 10 додаткових голосів.</p> <p style="text-align: center;">Стаття 49. Рада Аудиторської палати України</p> <p>2. Загальна кількість членів Ради Аудиторської палати України становить 11 осіб.</p> <p>Строк повноважень членів Ради Аудиторської палати України становить п'ять років. Одна і та сама особа не може делегуватися до складу Ради Аудиторської палати України більше двох строків.</p>	<p>1. Мінус. Навіть третя особа, яка це робить на прохання інших, зацікавлених осіб?</p>	<p>На з'їзді необхідно прийняти та затвердити:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Положення про Секретаріат – Положення про регіональні відділення – Положення про Раду АПУ – Статут АПУ – Положення про Комітет з контролю якості аудиторських послуг – Порядок проведення та скликання з'їзду – Регламент з'їзду – Положення про членські внески та розмір внесків і інших платежів. – Комісію з передачі прав та активів АПУ
<p>6. Аудитор особисто бере участь у з'їзді аудиторів України. Аудитор має право делегувати (передати) свій голос іншому аудитору, про що він письмово інформує Аудиторську палату України. При цьому кожне таке нове делегування аудитором свого голосу скасовує попереднє делегування (за наявності). Інформація про делегування (передачу) аудитором свого голосу іншому аудитору вноситься Аудиторською палатою України до Реєстру. Одному аудитору може бути делеговано (передано) не більше 10 додаткових голосів.</p> <p style="text-align: center;">Стаття 49. Рада Аудиторської палати України</p> <p>2. Загальна кількість членів Ради Аудиторської палати України становить 11 осіб.</p> <p>Строк повноважень членів Ради Аудиторської палати України становить п'ять років. Одна і та сама особа не може делегуватися до складу Ради Аудиторської палати України більше двох строків.</p>	<p>6. Мінус. На сьогодні такого реєстру немає. Це правова колізія.</p> <p>7. Мінус. Продати, подарувати, передати. Є загроза створення голосуючої більшості фірмами з великим штатом аудиторів або через скуповування голосів.</p>	<p>На з'їзді необхідно прийняти та затвердити:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Положення про Секретаріат – Положення про регіональні відділення – Положення про Раду АПУ – Статут АПУ – Положення про Комітет з контролю якості аудиторських послуг – Порядок проведення та скликання з'їзду – Регламент з'їзду – Положення про членські внески та розмір внесків і інших платежів. – Комісію з передачі прав та активів АПУ
<p>7. Аудитор особисто бере участь у з'їзді аудиторів України. Аудитор має право делегувати (передати) свій голос іншому аудитору, про що він письмово інформує Аудиторську палату України. При цьому кожне таке нове делегування аудитором свого голосу скасовує попереднє делегування (за наявності). Інформація про делегування (передачу) аудитором свого голосу іншому аудитору вноситься Аудиторською палатою України до Реєстру. Одному аудитору може бути делеговано (передано) не більше 10 додаткових голосів.</p> <p style="text-align: center;">Стаття 49. Рада Аудиторської палати України</p> <p>2. Загальна кількість членів Ради Аудиторської палати України становить 11 осіб.</p> <p>Строк повноважень членів Ради Аудиторської палати України становить п'ять років. Одна і та сама особа не може делегуватися до складу Ради Аудиторської палати України більше двох строків.</p>	<p>2. Плюс. Унеможливилося власна неприязнь людей один до одного, що заважає роботі.</p>	<p>На з'їзді необхідно прийняти та затвердити:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Положення про Секретаріат – Положення про регіональні відділення – Положення про Раду АПУ – Статут АПУ – Положення про Комітет з контролю якості аудиторських послуг – Порядок проведення та скликання з'їзду – Регламент з'їзду – Положення про членські внески та розмір внесків і інших платежів. – Комісію з передачі прав та активів АПУ

1	2	3
<p><i>Не можуть обиратися до складу Ради Аудиторської палати України особи, які два і більше строків були членами Аудиторської палати України, створеної відповідно до Закону України «Про аудиторську діяльність».</i></p> <p>4. У засіданні Ради Аудиторської палати України беруть участь члени Ради нагляду</p>	<p>4. Мінус. В якому статусі? Чи можуть чинити тиск на членів Ради?</p>	
<p style="text-align: center;">Розділ X ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ</p> <p>1. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2018 року та вводиться в дію з 1 жовтня 2018 року, крім підпункту 1 пункту 9 розділу X «Прикінцеві та перехідні положення» цього Закону щодо внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення, який набирає чинності через 12 місяців з дня набрання чинності цим Законом.</p> <p>2. Аудитори, строк чинності сертифікатів яких не закінчився до дати введення в дію цього Закону, вважаються такими, які підтвердили кваліфікаційну придатність до провадження аудиторської діяльності та набули практичний досвід у порядку, визначеному цим Законом, та підлягають обов'язковому внесенню Аудиторською палатою України до Реєстру. Зазначені в цьому пункті особи до 31 жовтня 2018 року подають до Аудиторської палати України відомості, що підлягають оприлюдненню в Реєстрі відповідно до вимог цього Закону.</p> <p>Здійснення організаційних заходів щодо скликання установчого з'їзду аудиторів України покладається на Організаційний комітет з проведення установчого з'їзду аудиторів.</p> <p>Перевірку отриманої інформації про повноправних членів професійних організацій проводить орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку та аудиту.</p> <p>Також на проведення зовнішнього незалежного <i>фінансового аудиту звітності про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру політичної партії.</i></p>	<p>2. Плюс. “Дідусеве правило” працює у всій Європі.</p> <p>Цікаво, як Мінфін це буде робити? Яким штатом?</p> <p>Плюс.</p>	<p>Додаткова, але дуже ризикована робота.</p>

Джерело: складено автором

Як бачимо, новий Закон має певні невизначеності, які досить суттєво можуть вплинути на вітчизняну аудиторську практику. Перш за все, це стосується вимог до фінансової звітності та аудиторського висновку. Міжнародні стандарти аудиту (МСА) в усьому світі носять скоріше рекомендаційний, ніж директивний характер. В Україні ж МСА до цього часу розуміли як “істину в останній інстанції”. Великою, на наш погляд, помилкою, є відсутність посилань у Законі на право аудитора мати власне професійне судження. Хоча це право більше 200 разів згадується у тексті МСА, проте його відсутність у Законі залишає можливість для суб’єктивного підходу до аудиторської практики при контролі якості аудиторських послуг.

Щодо контролю якості. Відсутність визначення якості аудиту цілком зрозуміла. Якість послуг може визначити тільки їх отримувач (користувач результатів аудиту). Визначити якість аудиту – все одно що визначити “якість” лікаря або судді. На жаль, Закон, який вперше в історії українського аудиту на такому високому рівні встановив вимогу до контролю якості, має безліч “розмитих” вимог та тез. Так, у п. 10 ст. 40 існують такі об’єкти перевірки як “кількість та якість використаних ресурсів, у тому числі вимог щодо безперервного навчання аудиторів”. Виникає закономірне питання, яким чином можливо виміряти “якість” практикуючого аудитора? На нашу думку, є якісний потенціал, який складається з теоретичних знань та практичних навичок їх застосування (професійний досвід). Але як визначити якість його, потенціалу, практичне застосування в тій чи в іншій ситуації? Відомо, що само по собі “безперервне навчання” розширює світогляд і, знову ж таки, поглиблює теоретичні знання. А як бути з практикою? На такі прості питання Закон відповіді не дає та, мабуть, і не повинен давати. Є надія на конкретні підзаконні акти, проте, беручи до уваги потенціал лідерів вітчизняної аудиторської спільноти та їхні інтереси, є небезпека скочування до елементарної боротьби з конкурентами за рахунок “розмитості” термінів, їх двозначного трактування та суб’єктивних упереджених оцінок. Не менш цікавим є положення (абз. 3 п. 10 ст. 40) про перевірку (в ході контролю якості) “дотримання вимог стосовно винагороди за аудиторські послуги”. Щоправда, є доповнення – “якщо вони встановлені”.

Вартість аудиту – це взагалі найболючіша тема для української професійної спільноти. Не існує методик визначення вартості аудиторських послуг, і тому вона буде завжди визначатися як “справедлива”, що одночасно влаштовує як аудитора, так і замовника.

Ознайомлення з новим Законом навіть у першому наближенні дозволяє зробити такі основні узагальнені висновки:

- Аудиторська практика буде більш забюрократизованою. На кожне замовлення аудиторська фірма повинна буде складати більше різноманітних документів у діапазоні від “Меморандуму аудитора” до “Переліку вимог, за якими складено звітність”.
- Стан ринку аудиту залежатиме від встановлення диференціації суб’єктів аудиту на дві рівновеликі групи: професійні аудиторські фірми та всі інші. При цьому в останній ми спостерігатимемо безперервну ротацію учасників ринку.
- Якість аудиторських послуг залишатиметься незмінною до того часу, поки підзаконними актами не буде встановлено чіткі її (якості) критерії та правила перевірки.
- Новітня професійна організація аудиторів – Аудиторська палата України повинна сформуватися не лише за рахунок “нових облич”, а й поміркованих практиків саме українського аудиту (а не з “останньої четвірки” чи вітчизняних політиканів або державних службовців).

З огляду на певний досвід роботи в керівних органах аудиту в Україні маленька надія на позитивні зрушення все ж таки є. Але сумніви поки що переважають.

А. Ю. РЕДЬКО,
сертифіцированный аудитор,
доктор економічних наук, професор,
член Аудиторської палати України (1998–2011 гг.,
2017–2018 гг.)

Как жить дальше отечественным аудиторам (новеллы законодательного регулирования аудита в Украине)

Наконец произошло то, чего одни ждали с уверенностью в «светлом будущем», а другие – с такой же уверенностью в крахе своей профессиональной деятельности. Мы имеем в виду принятие Закона Украины «Об аудите финансовой отчетности и аудиторской деятельности» от 21.12.2017 г. № 2258-VIII, который вступил в силу с 1 января 2019 г. и вводится в действие с 1 октября 2018 г. Аудиторскому сообществу осталось всего-навсего 10 месяцев на адаптацию к требованиям нового законодательного акта прямого действия. Как и в любом отечественном законодательном акте, в тексте Закона имеются определенные плюсы и минусы для профессии, которой уже 25 лет.

Ключевые слова: закон об аудите, плюсы, минусы, меры, аудиторское сообщество.

О. Ю. РЕДЬКО,
Certified Auditor,
Dsc (Economics), Professor,
Member of the Auditor Chamber of Ukraine (1998–2011,
2017–2018)

How Should Domestic Auditors Live on (Novels of Legislative Regulation of Audit in Ukraine)

The article is written in form of the author's review of the Law of Ukraine "Audit of Financial Reporting and Auditing" from 21.12.2017, adopted on January 1, 2018, which will be enforced on October 1, 2018. Like any other domestic legal act, this Law has its strong and weak sides (signified in the text as "plus" and "minus") for the occupation that is 25 years old in Ukraine.

Assessments of strong and weak sides of the new Law are made with two considerations born in mind. The first one that Ukrainian auditors will have to live very soon by the rules adapted as maximally as possible to European ones; the second one is that 25 years of audit practice in Ukraine have formed certain professional image and stereotypes of audit services, which will supposedly create a discomfort in the auditors' work by the new Law. The main stereotypes are intentions to monopolize the market of auditor services and fix its prices; treatment of audit personnel by managers of audit firms as ones whose intellect and competencies are "appropriated" by a firm; conflicts of interests and personal conflicts with leaders of the audit community. It should be remembered that domestic auditors have not been prone to obey the administrative control to be enforced by the new Law. The review of the Law results in 28 weak sides and 36 strong sides revealed and explicated in table form. It allows for making the following general conclusions: the auditor practice will be more bureaucratized than before; the market performance will depend on the breaking of audit entities into the two equal groups: professional audit firms and the rest, with the expected perpetual rotation in the latter group; the quality of audit services will not change unless quality criteria and rules of audit are clearly defined in the subsidiary legislation; a new professional organization of auditors, the Auditor Chamber of Ukraine, need to be staffed with rational practitioners from the Ukrainian audit rather than politicians or public officers.

Keywords: Law on Audit, "plus", "minus", measures, audit community.

Посилання на статтю:

Редько О. Ю. Як жити далі вітчизняним аудиторам (новели законодавчого регулювання аудиту в Україні) // Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту: зб. наук. пр. 2018. № 1-2. С. 77-95.